

Posudek vedoucího diplomové práce katedra pedagogiky FF UK v Praze

Jméno a příjmení studenta/-tky: Bc. Alžběta Felgrová

Název práce: Dopady chudoby a sociálního vyloučení na vzdělávání a výchovu dětí a dospívajících

Vedoucí práce: PhDr. Karolína Burešová, Ph.D.

Oponent práce:

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 57

Počet stránek příloh: 6

Počet titulů v seznamu literatury: 45

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (dodržování pravopisné normy, stylistické schopnosti, zvládnutí odborných výrazů)

1	2	3	4
---	---	---	---

	2		
--	---	--	--

Zacházení s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení citačních norem)

	2		
--	---	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	2		
--	---	--	--

Metody práce

Vhodnost použitých metod

1			
---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

1			
---	--	--	--

Využití praktických zkušeností

1			
---	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce, originalita)

1/2			
-----	--	--	--

Naplnění cílů práce

1/2			
-----	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části

	2		
--	---	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

	2		
--	---	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

	2		
--	---	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce

	2		
--	---	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

1. Jak jste využila získaná data z rozhovorů, které se přímo netýkaly výzkumných otázek? Pomohla Vám tato data při interpretaci výzkumu? Jak?
2. Je možné chápat chudobu talentovaného žáka jako jistou výzvu – jak?
3. Proč jste zvolila pro výzkum právě uvedený region a co Vás překvapilo na získaných výzkumných zjištěních?
4. Co byste zpětně změnila, pokud byste práci na stejné téma psala znovu?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Prezentovaná teoreticko-empirická diplomová práce je věnována tématu chudoby a sociálního vyloučení v kontextu vzdělávání. Text práce je rozdělen na část teoretickou a empirickou. Teoretická část práce obsahuje výklad témat jako chudoba, sociální vyloučení, ale věnuje se také terminologii užívané v práci nebo představení systému zákonné pomoci v ČR. Téma chudoby je analyzováno ve vzdělávací perspektivě, přičemž dále je pozornost věnována vládním strategiím, vzdělávací politice a institucím v ČR. Autorka se také zaměřila na demografický aspekt tématu – stručně nastínila demografický vývoj okresu Praha-západ. Cílem práce je dle autorky „zjistit, jak sociální pracovníci Městského Úřadu Černošice reflektují chudobu a sociální vyloučení a zdali má chudoba a sociální vyloučení vliv na školní výsledky“.

Empirická část práce představuje realizaci kvalitativního výzkumu, který vychází z rozhovorů se sociálními pracovníky. Autorka se pokusila při formulování obsahu rozhovorů vyjít z obsahové analýzy témat v teoretické části práce. Součástí empirické části práce jsou kapitoly jako vymezení metod výzkumu, vymezení výsledků výzkumu, představení respondentů, etických zásad výzkumu, vyhodnocení výzkumu nebo diskuse. Dle slov autorky je cílem empirické části práce realizovat analýzu problematiky chudoby a sociálního vyloučení z pohledu sociálních pracovníků Městského úřadu Černošice. Hlavním cílem a výzkumným problémem je dále dle autorky „zjistit, jak sociální pracovníci Městského úřadu Černošice reflektují chudobu a sociální vyloučení a zdali má chudoba a sociální vyloučení vliv na školní výsledky dětí a dospívajících“.

Za účelem dosažení hlavního cíle výzkumu byly definovány čtyři dílčí cíle a čtyři výzkumné otázky. Autorka pro potřeby výzkumu sestavila polostrukturované rozhovory, které byly posléze přepsány pro účely kódování a analýzy. Rozhovorů se účastnilo 6 zaměstnanců Městského úřadu Černošice. Otázky rozhovoru byly rozděleny do tří tematických částí – vnímání a zkušenosti s chudobou a sociálním vyloučením, dopady chudoby a sociálního vyloučení a prevence. Celkem šlo o 12 otázek. Data z výzkumu byla získána ve formě nahrávek a byla dále zapsána do záznamových archů, které byly označeny základními údaji o respondentech. Autorka při zpracování dat využila metodu kódování, konkrétně potom techniku vyložení karet. Získané kódy byly řazeny do kategorií. Dále byly autorkou vytvořeny kategorické linie vyprávění, jejichž prostřednictvím byl uspořádán text. Provedení empirického šetření hodnotím kladně. Výzkum byl proveden přehledně a byl srozumitelně vyhodnocen. Dle autorky bylo z teoretické části „zjevné, že pro rodiny, které se nacházejí ve ztížené ekonomické situaci, není vzdělání prioritou“. Takovému tvrzení by bylo vhodné v práci věnovat větší prostor pro analýzu a interpretaci. Dále by bylo funkční rozšířit počet kapitol, které se v rámci zvoleného tématu práce věnují přímo vzdělávacímu kontextu. V práci se tomuto aspektu v teoretické části explicitně věnují pouze tři kapitoly, což podporuje spíše orientaci na sociální kontext.

Formální zpracování textu práci vykazuje některé dílčí nedostatky jako překleповé a stylistické nepřesnosti. Kapitoly v teoretické části by bylo vhodné tematicky účelněji uspořádat, aby na sebe nenásilně navazovaly. Citační norma je dodržována, ale bylo by vhodnější kapitoly nekončit nekomentovanou citací (jako např. na s. 20,31,39). Závěry práce jsou srozumitelné, ale kvalitu textu by podpořila hlubší analýza a zejména interpretace výsledků. Tedy výsledky pouze nekonstatovat, ale vysvětlovat v hlubších významových souvislostech.

Na základě výše uvedeného práci doporučuji k obhajobě a hodnotím velmi dobře.

Doporučení k obhajobě: doporučuji
Navrhovaná klasifikace: velmi dobře
Datum, podpis: 13.5. 2016

PhDr. Karolína Burešová, Ph.D.